

RTU studiju kurss "Valsts, civilā un vides aizsardzība"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0018
Nosaukums	Valsts, civilā un vides aizsardzība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Pāvels Jurs - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Ēvalds Urtāns - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursā ir ietvertas tēmas par civilās aizsardzības uzdevumiem, normatīviem aktiem, tiesiskiem pamatiem un organizācijas principiem. Studiju kursa laikā iespējams iegūt informāciju par dažādiem katastrofu veidiem un to radītajiem apdraudējumiem, kā arī informāciju par pareizu iedzīvotāju rīcību X stundā. Apgūstot studiju kursu, studējošie spēj atbilstoši rīkoties dažādu katastrofu vai ugunsgrēka gadījumos, spēj sagatavoties evakuācijai X stundā, kā arī izmantot aizsardzības līdzekļus. Vides aizsardzības kursā ir ietvertas tēmas par ES un Latvijas Republikas vides un dabas aizsardzības likumdošanu, praktisko pielietojumu studentu izglītībā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir veidot izpratni par civilo aizsardzību un vides aizsardzību kā pasākumu kopumu, ko īsteno valsts, pašvaldības un sabiedrība kopumā, lai nodrošinātu cilvēka, vides un īpašuma drošību, saudzīgu attieksmi pret dabas resursiem, kā arī attīstītu prasmi pareizi un atbilstoši rīkoties X stundā vai katastrofas radītā apdraudējuma gadījumā. Studiju kursa uzdevumi ir: 1. Veidot izpratni par civilās aizsardzības uzdevumiem, normatīviem aktiem un organizācijas principiem. 2. Sniegt zināšanas par pareizu rīcību un uzvedību ugunsgrēka gadījumā vai iespējamās ārkārtējās situācijās. 3. Veidot izpratni par pareizu rīcību X stundā. 4. Padziļināt studentu izpratni par globālajām vides problēmām, dabas un vides aizsardzību un vides politiku Eiropas Savienībā un Latvijā. 5. Sniegt zināšanas par dabas resursu līdzsvarotu izmantošanu Latvijā. 6. Realizēt praktiskās nodarbības-seminārus Liepājas apkārtnē.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs tiek veikts studējot mācībspēka norādīto papildu literatūru un pildot darbus par tēmām: ugunsdrošība, iedzīvotāju rīcība X stundā, kā arī veicot mājasdarbu – prezentācija vai eseja – par aktuālajām vides un vai dabas problēmām dzimtajā novadā vai pilsētā.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Malahova, J., Jemeljanovs, V. Civilā aizsardzība (Civilās aizsardzības sistēma) 1.daļa. 1. Rīga: Rīgas Tehniskā Universitāte, 2011. 68 lpp. ISBN 978-9934-10-274-5. 2. Apmācību materiāli civilās aizsardzības jomā. (2024). Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests https://www.vugd.gov.lv/lv/apmacibu-materiali-civilas-aizsardzibas-joma 3. Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums: https://likumi.lv/ta/id/282333-civilas-aizsardzibas-un-katastrofas-parvaldisanas-likums 4. Nacionālā kiberdrošības likums: https://likumi.lv/ta/id/353390 5. European Union Agency for Cybersecurity. (2024). Foresight Cybersecurity Threats For 2030. Pieejams: Foresight Cybersecurity Threats For 2030 - Update 2024 ENISA 6. Latvijas Republikas Nacionālās drošības koncepcija 7. EU Cyber Diplomacy Initiative: https://eucyberdirect.eu/NATO 2022 Strategic Concept: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2022/6/pdf/290622-strategic-concept.pdf 8. Vides zinātne" (M. Kļaviņa redakcijā, LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 2008) – sniedz vispārīgu priekšstatu par vides zinātne un tās pamatjēdzieniem. 9. "Vide un ilgtspējīga attīstība" (Redaktori M. Kļaviņš un J. Zaļoksnis, LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 2010) – šī grāmatas saturs koncentrēts uz ilgtspējīgas attīstības jautājumiem un to saistību ar vidi. 10. "Ekoloģija un vides aizsardzība" (J. Švarcbahs u.c., LLU, Jelgava, 2001) - mācību līdzeklis piedāvā pamatinformāciju par ekoloģiju un vides aizsardzības pamatprincipiem. 11. "Environmental Science: Toward a Sustainable Future" (R.T. Wright, Prentice Hall, NY, 2004) – sniegts plašs skatījums uz vides zinātne un ilgtspējīgu attīstību. 12. "Dabas aizsardzība" (Olģerta Nikodemus un Gunta Brūmeļa redakcijā, LU Akadēmiskais apgāds, Rīga, 2011) – saturā izklāstīti un analizēti dabas aizsardzības jautājumi Latvijā. Papildu/Additional: 1. Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām, MK noteikumi Nr. 582, 26.09.2017. 2. Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju, MK noteikumi Nr. 658, 07.11.2017. 3. Vai Tu zini, kā rīkoties ārkārtas situācijās? Rīga: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, 2020, 9 lpp. 4. Valsts aizsardzības koncepcija. Rīga: LR Aizsardzības ministrija, 2020, 15 lpp. 5. EU laws and regulations (directives according to directory sections of EU legal acts) – in the relevant areas. 6. First Aid Manual. Dorling Kindersley Limited. 2021, 288 p. 7. Urbans, M., Pundure, J., Veiss, R. Aviation Accident – Fire Modelling Using Programme Pathfinder in Riga Airport Liability Area. No: 22nd International Scientific Conference "Engineering for Rural Development": Proceedings. Vol.22, Latvija, Jelgava, 24.-26. maijs, 2023. Jelgava: Latvia University of Life Sciences and Technologies, 2023, 350.-357.lpp. ISSN 1691-5976. 8. Politika, V., Ziemeļis, M., Pundure, J. Optimal Solutions for Special Machinery and Equipment Norms Required by the Latvian State Fire and Rescue Service. No: 21st International Scientific Conference "Engineering for Rural Development": Proceedings. Vol.21, Latvija, Jelgava, 25.-27. maijs, 2022. Jelgava: Latvia University of Life Sciences and Technologies, 2022, 125.-137.lpp. ISSN 1691-5976. Pieejams: doi:10.22616/ERDev.2022.21.TF040 9. Pirmā palīdzība. Rokasgrāmata. 2010, 288 lpp, Izdevējs: Zvaigzne ABC, ISBN: 9789934009563. 10. Vides aizsardzības likums. https://likumi.lv/ta/id/147917 11. https://www.varam.gov.lv/lv/metodiskie-materiali-vides-joma 12. Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām, MK noteikumi Nr. 582, 26.09.2017. 13. Vides politika — vispārīgi principi un pamatsistēma https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lv/sheet/71/vides-politika-visparigi-principi-un-pamatsistema 14. https://latvia.representation.ec.europa.eu/strategija-un-prioritates/es-politika-latvijai/vides-aizsardziba-eiropas-zalais-kurss-latvija_lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Fizika, matemātika, ķīmija, bioloģija.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Valsts civilās aizsardzības un krīžu pārvaldīšanas sistēma.	2	4	2	6
2. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas, civilās aizsardzības pasākumu plānošana.	2	4	2	6
3. Paaugstinātas bīstamības objekti, apdraudējuma riska novērtēšanas pamatprincipi.	2	4	2	6
4. Dabas katastrofas.	4	4	2	6
5. Bīstamās ķīmiskās vielas un produkti. Radiācijas drošība	4	6	2	6
6. Ugunsdrošība un sprādzienbīstamība.	4	6	2	6
7. Iedzīvotāju rīcība X stundā (Iedzīvotāju individuālā un kolektīvā aizsardzība).	4	6	2	8
8. Pirmās palīdzības sniegšana dzīvībai kritiskās situācijās.	2	4	0	8
9.Vides aizsardzības kursa teorētiskā un praktiskā daļa. Vides aizsardzības likumdošana. Piesārņojuma kontrole; Atkritumu apsaimniekošana; Zemes dziļu un dabas resursu uzraudzība un aizsardzība, Ūdens resursu uzraudzība, Radiācijas drošība, Bioloģiskās daudzveidības aizsardzība.	6	8	2	8
10. Studiju kursa tēmu apkopojums. Gala pārbaudījums.	2	6	0	8
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Pārzina un orientējas galvenajos civilās aizsardzības sistēmas elementos valstī. Pārzina valsts civilās aizsardzības plāna būtību un struktūru.	Tests Nr.1/Kontroldarbs Nr.1. Gala pārbaudījums.
Spēj identificēt iespējamās dabas un antropogēnās katastrofas un veikt vienkāršotu prognozēšanu par katastrofu radīto risku ietekmi uz cilvēku, īpašumu un apkārtējo vidi.	Tests Nr.2/ Kontroldarbs Nr.2. Gala pārbaudījums.
Spēj pareizi rīkoties ugunsgrēka gadījumā un orientējas pirmās palīdzības sniegšanas pamatprincipos dzīvībai kritiskās situācijās.	Praktiskais darbs Nr.1. Gala pārbaudījums.
Pārzina pareizas rīcības kārtību X stundas gadījumā, spēj sagatavoties evakuācijai.	Praktiskais darbs Nr.2. Gala pārbaudījums.
Orientējas galvenajās Latvijas vides piesārņojuma avotos.	Kontroldarbs Nr.1.
Zina ES un Latvijas Republikas vides aizsardzības likumdošanu	Kontroldarbs Nr.1.
Spēj nodot vides aizsardzības zināšanas pieaugušajiem un bērniem.	Gala pārbaudījums – Eseja vai prezentācija.
Spēj izmantot iegūtās zināšanas vides resursu saudzīgā izmantošanā un kopšanā.	Gala pārbaudījums – Eseja vai prezentācija.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Pārbaudījumi (Valsts civilā aizsardzība): Tests Nr.1/ Kontroldarbs Nr.1 Tests Nr.2/ Kontroldarbs Nr.2 Praktiskais darbs Nr.1 Praktiskais darbs Nr.2	30
Pārbaudījumi (Vides aizsardzība): Kontroldarbs Nr.1	30
Valsts civilā aizsardzība : Gala pārbaudījums	20
Vides aizsardzība: Gala pārbaudījums – Eseja vai prezentācija	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	